

A megújulás alapanyagai

Lekció: Józs 3 / Textus: Józs 3,5-7

2017. szeptember 10.

Ebben az évben, különösen is most, ősszel sok minden szól a Reformációról, emlékezésről. Mi is egy ilyen sorozatban vagyunk, amiben emlékezünk. De nem magára a történelmi tényre, hogy Reformáció volt, hanem arra, hogy Isten képes megújítani embereket, szíveket, gyülekezeteket, egyházakat, sőt társadalmakat, egész városokat is, ahogy azt tette Genfben vagy több magyar város életében is. A Reformációra emlékszünk, de a lényegére, a megújulásra emlékezünk és ezért veszünk olyan ígéretet, ami a megújulásról szól a Bibliában. Így hallgassuk meg Józsué könyvéből ezt a történetet, amely neki személyesen is, de a népnek is megújulást hozott.

Méliusz Juhász Péter – az egyik legeredetibb és legnagyobb vezéregyénisége a magyar reformációnak - az 1560-as években Debrecen egyik lelkipásztora volt. Egyik nap azt a hírt kapta, hogy társát, Szegedi Kis Istvánt a török várbörtönbe zárta, ezzel akadályozva az evangélium terjesztését. Méliusz tudta, hogy onnan nem szabadulhat könnyen, de nem kétségbeesett, hanem elég bátor és merész volt ahhoz, hogy bízson Istenben, és töröknek öltözve besétáljon az ellenség várába és az álruhája segítségével kiszabadítsa a barátját. Tette mindezt úgy, hogy őt magát is el akarták fogni, így a helyzete kétszeresen is veszélyes volt. Méliusz bátor volt, mert ígéretet kapott, ugyanúgy, mint Józsué, hogy Isten vele lesz, megadja alkalmas és alkalmatlan időben is a szavakat a szájába és oltalmazza, csakúgy, mint Józsué erős volt és bátor és hitt az ígéreteknek, ezért tudott a Török várába is nem emberi félelemből bemenni, hanem Isten által vezérelve. A mai ígékben Isten ígéretet ad nemcsak Józsuénak, de a népnek is. Józsuénak ezt az ígéretet: „a mai naptól kezdve nagyá teszlek téged egész Izráel szemében (3:7)” a népnek pedig a következőt: „holnap csodákat tesz köztetek az Úr (3:5)”. Ígéretet ad egy olyan helyzetben a népnek, ahol ők már 40 éve, folyamatosan abban élnek, hogy egyszer Kánaánt az ígért földjét meglátják és beléphetnek. Az ígéretek Istene ad számukra egy újabb ígéretet. De 40 év után megérkezni ennek a kapujába mégsem olyan kézenfekvő és egyszerű. Ígért van, de biztató jelek, tények nincsenek. Duna szélességű áradó folyó zúdul a tavaszi olvadás után a Jordán medrében, több méter mélyen van a meder, esély sincs az átkelésre, hiába olyan látható távolságban az ígért. Ígéretet kap Józsué és a nép is, de mit kezdenek vele?

Isten az az Isten, akinél az ígért és a megvalósulás egy folyamat és mindig egyszerre történik. Több ígerte van a népe életében is, és folyamatosan beteljesülnek azok, némelyik másnap, némelyik 40 év múlva. Nem elválasztható egymástól az ígért és a beteljesülés, mert miközben valami újat ígér az ember számára, közben egy másik ígértét már beteljesíti. És ez a folyamat újra és újra ismétlődik, sőt egyszerre fut több szállón. Józsué és az ígért földje kapcsán gondolkozzunk tehát Isten ígerteiről és a megújulásról, mint összefüggő tényezőkről.

Három kérdés mentén tegyük ezt:

1. Mi lesz azokkal az ígerekkel, amiket Istentől kaptunk?
2. Mit teszünk, ha egy ígért valóra válik?
3. Mire indít egy ígért beteljesülése?

1, Mi lesz azokkal az ígéretekkel, amiket Istentől kaptunk?

A mondás szerint az ígéret szép szó, ha betartják, úgy jó. Istent sokan az alapján mérik le a maguk mércéjén, hogy az ígéreteit betartja-e. Ha betartja, örülök, ha nem, akkor csalódom. Isten tehát szavahihető egyáltalán? És mit jelent az ő ígérete?

Józsuének nemcsak azt ígéri itt Isten, hogy naggyá teszi, hanem ennek a könyvnek az elején már találkozunk az ő megáldásával. Mégpedig az első fejezetben ezek hangzanak el Józsué felé:

- Nem hagyja el
- Vele lesz
- Senki nem állhat ellene

És Józsué várja ezt az ígéretet. Nem véletlen, hogy azt is hozzáteszi Isten ehhez az áldáshoz, hogy légy erős és bátor, mert erre lesz szükség az ígéret kiválásához. És Józsué vár, és nem egy pillanat alatt történik mindez, hanem láthatjuk, hogy időt igényel. Józsuének meg kell lépésről lépésre bizonyosodnia, hogy – bizony az Úr a kezükbe adta az egész földet (2:24), megóvta a kémeket, kirendel olyan törzsi vezetőket, akik hallgatnak rá és végül itt a Jordán folyónál csodás módon átvezeti a népet Józsué. Idő kellett ahhoz, hogy Józsué ezeket az ígéretekkel megtapasztalja a saját bőrén, de Isten megadta azt, amit megígért. Józsuének viszont már a folyamat közben bíznia kellett, mert másképp nem tudta volna a saját népét útra indítani a Jordán felé, nem tudta volna őket összekürtölni Isten szavának hallgatására, ha nem hiszi, hogy valóban vele lesz, valóban megerősíti. A folyamatban az ígéret beteljesülésére nemcsak várt Józsué, de már bízott abban és az ígéret áldása alatt cselekedett. A történetben pedig ott van a közösségi szál is, hogy a nép holnap csodákat fog tapasztalni és az átkelés által meg is tapasztalja mindezt! Isten ígéretet tesz, és be is tölti azt Józsué életében és a népe életében is. Sok-sok bibliai szereplő életében láthatjuk Isten ígéretét megvalósulni, mégis a saját tapasztalataink olyan erősek, hogy gátként állítják meg azt a bizalmat, amit Isten ígéreteibe fektetnénk és még az istenképünket is befolyásolják. Az ígéret kapcsán, talán elindul bennünk a kételkedés, hogy az ígérettel olyan sokszor társul manapság a csalódás szó. Mert rengetegszer éltük át, hogy az ígéret üres maradt, eszköz volt, átverés volt. És Istennel kapcsolatban is sokakban ez él, hogy többször vágytunk Istennek egy ígéretére, de ő nem adta azt meg. Ha pedig elindul egy kételkedés az rohamosan ébreszt egy bizalmatlanságot. Mert, ha valakinek az ígéretében kételkedünk, akkor valójában magában az ígéretet tévőben is kételkedünk. Így jut el sokszor a mai városi ember oda, hogy Istennek a szavában, kijelentésében, tetteiben, kereszthalálában és feltámadásában is kételkedik. Mert a bizalom rengett meg. Ez a társadalmi kétely, leegyszerűsítve, így nézhet ki Józsué történetére nézve: Oké, hogy aratás volt, meg volt duzzadva a folyó, de van erre más magyarázat is, mint, hogy csoda történt. Ehhez nem kell isteni beavatkozás. 1927-ben is egyszer bedőlt egy földrengés következtében a Jordán egyik agyagfala, ezzel 21 órán át eltorlaszolva a folyó medrét. Tehát ez nem feltétlenül csoda, hanem természeti jelenség. – Mondhatja a kételkedő, aki próbálja a felelősséget magáról elhárítani. De a hívő gondolkodó tovább megy, mert mégis bízik Isten ígéretében. „Lehet ez szerencsés véletlen, természeti egybeesés, de nem jutunk messzire azzal, ha a víz elapadására ilyen vagy hasonló természettudományos magyarázatot keresünk. Újabb kérdésekre kell válaszolnunk: mi okozta a földcsuszamlást? – Miért éppen akkor rendült meg a föld? Miért éppen akkor apadt el a folyó, amikor beleléptek? Miért pont ilyen az időzítés? A természet Isten kezében csodálatos időzítésekkel van ellátva. Józsué előre megmondta, amikor ezt még nem látta, hogy át fognak kelni a folyón, mert hitt Isten ígéretében, így eltekinthetünk a véletlenek szóhasználatától ” Aki nem bízik az ígéret

tevőjében, az magában az ígéletben sem bízunk és így csak csalódnunk fog folyamatosan, magát téve ezzel ördögi körforgásba. Bizalom nélkül nincs mit tenni. Jézus mondja az írástudóknak, mikor jelet kérnek tőle, hogy nem ad jelet, pedig tudna. De mivel nem bíznak benne, csak kételkednek, ezért már maga a jel sem lenne elég nekik. Találnának arra is kifogást, ellene használnák fel.

Mi is kételkedhetünk, hogy Isten ígéretei valósak-e, beteljesülnek-e vagy sem, de ha ez a folyamat már régóta egyhelyben áll a mi számunkra, hogy bizalmunkat veszítettük, akkor egy pillanatra nézzünk őszintén szembe magunkkal. Ha mi magunk nem tudunk egy ígéletben bízni, hogy az valósággá lehet, akkor hogyan várjuk azt, hogy majd észrevesszük, mikor az valósággá válik? A felelősséget nem lehet mindig áthárítani. A kérdés nem az, hogy Isten betartja-e az ígéreteit, mert azokat betartja, hanem az, hogy mi miért akarunk olyan ígéreteket számon kérni rajta, amiket nem ígért meg sosem? Olyan sokszor azért csalódnunk, mert olyat várunk, amit mi szeretnénk, és ez eltereli arról a figyelmet, amit Isten ígérne nekünk egyébként! Ez tehát az első kérdés, mit teszünk az ígéletekkel, elfogadjuk őket, bízunk-e abban, aki adja, vagy már itt elbukik a történet?

2, Mit teszünk, ha egy ígélet valóra válik?

Ha visszatekintünk, - márpedig egy 500 éves ünnepen van hova visszatekinteni – akkor láthatjuk, hogy Isten rengeteg dologban megadta azt, amit megígért és a beteljesülések megújulást hoztak. Megújulást minden olyan személy számára, aki meg tudta látni Istenben azt, amit Józsué, hogy megtartja a szavát, velük lesz, sőt köztük lesz. Józsué és a nép vissza tudott tekinteni, ezért állítanak fel később 12 emlékkövet, ezért tudják, hogy a vörös tengeren si átsegítette őket az Úr, a pusztai vándorlás alatt ígért és adott ételt, vezetést reggel és este felhő/tűz oszlopban, csatákban megvédelmezte őket, vizet ígért és adott, vezetőket ígért és adott. Ha visszaemlékeznek tudják, hogy Isten ígéreteinek tárháza követte őket. Mi is emlékezzünk vissza ebben az ünnepeben és ma az Úr napjának ünnepe, hogy a Gazdagréti gyülekezettel és a személyes életünkben, hogyan volt jelen Isten ígéteken keresztül. Miként tartott meg. Milyen szabadulásokat hozott? Milyen vigasztalásokat adott? Miben adott gyógyulást? Olyan sokszor nincs időnk visszaemlékezni, hálát adni, rácsodálkozni, hogy nemcsak hiányok vannak, de ígéletek is beteljesültek. Ha kilépünk itt az előtérben ott található a lépcső mellett egy kis táblácska, rajta egy ige:

„Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendelvelek titeket arra, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és gyümölcsötök megmaradjon”

Ha nemcsak egyénileg, de közösségileg is visszatekintünk, mint Józsué történetében is az egész nép, akkor láthatjuk, hogy Isten ezt az ígéletet is folyamatosan váltja valóra a közösségünkben, körülöttünk, gazdagréten. Tekintsünk vissza! Tekintsünk vissza. És ne tagadjuk a sok öröm és meghallgattatás közben azt sem, hogy volt szenvedés is, de volt Jóbnak is, és volt gyász is, és betegség is az életünkben, lehet van most is, de az ilyen helyzetben is tudott ígéletet adni Jézus a kereszten mellette szenvedőnek is, hogy „még ma velem leszel a kereszten”. Tekintsünk vissza és nézzük meg, hogy miért lehetünk hálásak, mik azok, amik már beteljesültek. Luther Márton, mikor követelték, hogy vonja vissza a tanait, az életével játszva tudott szembe menni a birodalommal, mert tudta, mert belevéste az asztalába, hogy meg vagyok keresztelve, baptismo sum, hogy Istené vagyok és ő ígéletet tett arra, hogy a vele szövetségben lévőket nem hagyja el. És ez az ígélet tudta megtartani, amikor azt követelték tőle, hogy vonja vissza minden írását, de nem tette, mert hitte, hogy vele van a béke Istene. Józsué életében az ígélet valóra válik, a 4:14-ből olvassuk, hogy egész Izráel szemében naggyá tette és éppúgy tisztelték, mint elődjét Mózeszt tisztelték. Józsué pedig látja, hogy

nem az a lényeg, hogy ő tekintély lett most, hanem ez egy eszköz volt abban, hogy ő rajta megmutassa Isten, hogy valóságos ígéretei vannak és lássa a nép, hogy az élő Isten van köztük. A 10. versben olvassuk, hogy ebből a jelből tudhatják meg a többiek, hogy az élő Isten velük van. Az átkelés csodáján keresztül, amiben Józsuét vezette Isten. Józsué pedig nemcsak örül a helyzetnek, hogy neki dicsőíége lett, de a népet megújulásra is vezeti ezután az 5. fejezetben és közösségeként vesznek részt a körülmetélkedés rituáléján, amely a zsidó nép életében az Istennel való szövetség egyik jele és pecsétje volt. Az ígélet egyébként Józsué életében nem is az igazából, hogy naggyá teszek, hanem az, hogy veled leszek és ettől leszel naggyá. Veled leszek, nem hagylak el. ÉS mivel veled vagyok, így alkalmas és alkalmatlan időben megfelelő szavakat adok a szádba, elűzöm az ellenségeidet, és megmutatom, hogy melyik úton járj. A legnagyobb ígélet ez Józsuének és a népnek is, veletek leszek este, nappal, vezetlek, betegségben, reménytelenségben is veletek leszek. Az ígélet itt az, hogy veled leszek, veletek leszek, köztetek leszek. Nem hagylak el. Kicsit később az ószövetségi próféták megjövendölték, megígérték, hogy lesz egy hasonló szabadító, mint Józsué. Máté evangélista, aki először ír ennek az ígéletnek a beteljesüléséről az első fejezetében már úgy hívja, hogy Emmánuel, azaz velünk az Isten. Velük volt ott Izráelben Józsuéval és vele van most a gazdagrétiakkal is. A legfőbb ígérete abban valósult meg Istennek, hogy elküldte a fiát értünk, Jézust a földre, hogy nekünk, akik nem tudunk igazán ígéletet tenni és azt betartani, akik csalódunk mások ígéreteiben, akik az Atyát is sokszor ebben mérjük, nekünk lehessen egy olyan szabadítónk, aki megszabadít abból a csalódottságból, kilátástalanságból, amibe belesülyedhetünk. Nem azt akarja, hogy, hogy egymás adósai legyünk, ezért mondja, veled vagyok. Ígéletet ad és ezzel megmutatja, fia által az ő hűségét, szeretetét és szavahihetőségét. ÉS nemcsak a fiát adja, aki velük van, velük lesz a kereszthalála által, hanem Jézus mennybemenetelét követően, elküldi a pártfogót, a Szentlelket, aki újra és újra, ismételten Isten ígéletének a bizonyítéka, hogy ő velünk lesz. A Józsué, héberül Joshua név egyik névváltozata a Jézus név. Ő az a megígért messiás, aki nemcsak bevezet minket a az Atya megígért földjére, aki már nemcsak vezetője lesz a népnek, de vele is marad, értük van, mert úgy szerette őket. Joshua, Jézus, ő a mi legfőbb ígéletünk. Eljött, hogy velünk legyen. Az Isten köztünk, mert csakis általa mehetünk az Atyához. Isten ígéreteinek tehát tárháza vesz körül minket, mit kezdünk ezekkel? Hogy hatnak ránk? Mi az az ígélet, ami már beteljesült az életünkben?

3, Mire indít egy ígélet beteljesülése?

Izráel népe, amikor megtapasztalta, hogy a Jordánon átkeltek hálát adott és nem akarta elfelejteni, hogy ez a csoda megtörtént. 12 követ állítottak fel. A Vörös tengeren egyszer már átvezette őket Isten, most itt is. De az ígélet betartása megújulásra hívta őket. Megújulásra Istennel. Mert látták, hogy kicsoda ő. Látták, hogy 40 évig vándoroltak igaz, sokáig vártak ennek az ígéletnek a beváltására, de most megtörtént. És ennek jeleként, a szövetség jeleként metélkedtek körül közösen, ahogy olvashatjuk az 5. fejezetben. A nép körülmetélkedése ugyanúgy a szövetség jele, mint számunkra itt és most az úrvacsora. A megújulás lehetősége és ígérete. Ma is erre van lehetőség, hogy átéljük az úrvacsorában 500 év lényegét, hogy megújulásra van szükségünk mindannyiunknak és ha ezt elfelejtjük, elveszünk. Mire indít Isten ígéreteinek beteljesülése? Józsué az 5. versben ezt mondta a népnek: Szenteljétek meg magatokat, mert holnap csodákat tesz az Úr. Látjuk, hogy élő Istene volt az izráeli népnek, mert ez a csoda megtörtént. A terített asztalnál ez az ígélet hangzik ismét: Szenteljétek meg magatokat, azaz szánjátok oda testeteket és lelketeket az Úrnak, legyetek szentek, azaz legyetek Istennek elkülönített sajátjai. Legyetek az ígéletének részesei! A mai ígerészben 3x hangzik el, hogy köztetek- az élő Isten köztetek van. Jézus Krisztus által ez az ígélet is

valóság ma itt közöttünk, hogy ő itt van közöttünk és megújulhatunk, lehetünk reformátorok, reformálódottak. Az élő Isten köztünk akar lenni, köztünk akar szólni, ahogy akart a népéhez is szólni.

Kálvin János hasonlóan Méliuszhoz és Lutherhez megtapasztalta, hogy Isten olyan valaki, aki nemcsak ígér, de be is tartja a szavát, azaz bízhat benne. Ebből a bizalomból fakadt az ő örök jelképe az ég felé tartott szív „Szívemet égő áldozatul neked adom Uram!” Isten ígéretéből fakadt, hogy Kálvin maga is megújulhatott, 27 évesen megírhatta az Institúciót és Istenre mutatóból lett 2500 új gyülekezet Franciaországban a reformáció nyomán. Nem ő maga miatt, hanem mert ő maga is megújult. A hívő keresztény ember nem a tartalékokból él, hanem erőforrásból. Abból az erőforrásból, hogy tudja Isten ígéretei nem hiábavalóik, nemcsak várja őket, de észre is veszi és nemcsak meglátja, de hálát is ad érte és megújulásra ébreszti. 500 éves reformáció. Isten ígéretei. Újuljunk meg mi is ma az úrvacsorában, Isten szövetségében.

Ámen

(Ablonczy Áron)